

Megjelen hétfőn és ünnep utáni napokon

Közlönetési árak:

helyben: ... 1 évre ... 12. ... 1 évre ... 12. ... 1 évre ... 12. ...

Hirdetések díja:

... 1 évre ... 12. ... 1 évre ... 12. ... 1 évre ... 12. ...

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

A nyugtalan habarék.

Budapest, decz. 16.

Bár a nagyobb hullámok elsimultak, de bizonyos tekintetben és pártban még mindig kísért a Kossuth-honossága kérdése.

Tiszsa az ígéretet már megtette nov. 27-én is, de akkor azt hitték, hogy agyonbeszélés, személyeskedés, obstrukció által a Kossuth-ügyben, melynek országos népszerűségére számítottak.

A hullámok elcsillapították tehát, a szélsőbal belátta, hogy Tiszának igaza van, mely szerint külön törvény nem szükséges, Kossuth-honossága a városok diszpolgárságának elfogadására által a mostani törvény értelmében is biztosítva van.

Bezzeg dühös a mérsékelt ellenség, s e dühös kénközt, épít hánya nyilatkozik lapjaiban, a miatt, hogy a szélsőbal abba hagyta az obstrukciót, s letette a Kossuth-kultusz fegyverét Dühöbent most azt hirdeti, hogy 'Tiszsa kapitálát az ellenzék előtt, nézetét ismét homlokegyenest megváltoztatta, s így meg van verve, s így abba bele kell buknia'.

Hát az, hogy Tiszsa nézetét a Kossuth-honossági ügyben megváltoztatta volna, nyílt valótlanság és pedig tudva nem igazat mondás.

Ezt bizonyítjuk a dolog mibenlétének egyszerű előadásával.

Tiszsa Irányi határozati javaslatának elfogadását egyszerűen megtagadta azon indokolással, hogy élő emberért

külön törvényt hozni nem lehet, de különben is Kossuth a diszpolgársági okleveleket számos várostól elfogadván, ezzel azon szándékát, hogy magyar honpolgár akar maradni, a törvény értelmében dokumentálta.

Az ekkor dühöngött villongások közt november 27-én Perczel Miklós a honossági törvény egész általános-ágban töltendő revízióját indítványozta, különösen annak 31-ik szakaszára nézve, mely szerint honosságát elveszti az, ki ennek megtartása iránti szándékát valamely hazai hatóság előtt nem nyilatkoztatta. Erre Tiszsa rögtön felelt, elismerte, hogy honosítási törvényben 'nemely módosítások szükségesek' nemcsak a szóban forgó (Kossuth) ügy miatt, de a mindinkább előforduló kívándorlások miatt is.

Tehát Tiszának a kérdés fölmerültök ez volt nézete: már akkor kiállításba helyezte a törvény revízióját, sőt kijelentette, hogy akkor a 31. §-ra (az ellenzék által hamisan Kossuth paragrafusnak mondott szakaszra) is lehet ügyet vetni.

A deczember 11-iki nyilatkozatban pedig, mely a vihart megszüntetésére a szélsőbal megnyugtatta, ez van: 'Elmondtam ugyanis (november 27-én) azt, hogy a kormány érzi általános szempontokból figyelemmel egy a szóban forgó körülményre, (Kossuth-honosságára) mint az Amerikába nagyobb számmal kivándorolt hazakülföldiek érdekeire a honossági törvény szükségét és akkor ezen szakaszra (a 31-re) is lehet terjeszkedni és a kormány kész annak idejében ez irányban javaslattal lépni a ház elé. Ezt határozottan ismétlem ma a kormányban nevében.

Ha tehát nem vagyok tévesen informálva és ez megnyugtatót van, ezt a nyilatkozatot igen szívesen megteszem.' (Általános élénk helyeslés.)

A helyeslés általánosságában való részvételt a mérsékelt ellenzék megbotránkosította s most dúnsón hirdeti, hogy Tiszsa nézetét változtatott s így vereséget szenvedett s így meg kell buknia a bizonyosan.

A fentebbiekben bizonyítottuk, hogy Tiszsa nem változtatta nézetét, de szigorúan egy nyomon maradt.

Azért ne dühösködjék hiábavaló módon a mérsékelt ellenzék, mert egész ségére egyis eléggé hatalmas affólotti

keserősége is, hogy Tiszsa a kormányelnökségi polozon való maradás szándékát sem változtatta meg.

Változások a honvédség fővezérletében. O Felsőleg legmagasabb elhatározásával Gracia E. lovassági tábornokot saját kérésére 1890 január 1-étől nyugalmomban helyezte és ez alkalomból 55 évi kiváló szolgálatiért a Lipóttrend nagykeresztjével tüntette ki. József főherceghez, mint a honvédség főparancsnokához Forinyák Gyula altábornagy a negyedik kerület parancsnoka nevezetett ki. Pozsonyba helytette ki lett nevezve a honvédkerület parancsnokának, illetőleg áthelyezve Széchenyiváráról Jelenitsi Vincze altábornagy, eddig az V. kerület parancsnoka; cunak helyére pedig Székesszéchenyára Kóvics György altábornagy, most Kolozsvárt a VI. honvédkerület parancsnoka, továbbá Kolozsvárra az ottani honvédkerület parancsnokának Lugosról a 46. honvédkerület parancsnoka Hild Gyula vezérőrnagy. Athelyeztetett továbbá Bulyovszky Károly vezérőrnagy — egyidejűleg felmentve a honvédtörvény-szerű elnökségtől — a 77. honvédkerület dandár parancsnokává Kassára és helyébe Budapestre a 79. honvédkerület dandár parancsnokává az eddigi kassai honvéddandár parancsnok Beker Fédor vezérőrnagy. A honvédfőtörvényben a nyugdíjba való lépéséig megmarad Lukács Edé altábornagy.

A tisztujítás Aradban.

— Híjót tudósítástól.

I.

Arad, decz. 17.

A mai délután végén, — mikor már az összes választások mezejittek és a kinevezések publikáltak, — hangzott fel az utolsó s hosszantartó éjjezés, mely a két napi választási események böles, igazságos és tapintatos vezetőjének, Fábrián László főispánnak szólott, 'híj a két napon keresztül a megye képviselői tüntetőleg s mindenker megjelölését alkalmul használva éjjeztetek, s látható tisztelettel vettek körül. Mondjuk is ki minden hízegés nélkül, hogy a megelégedett hangulat, mely most a választások után tanadt, s a megyében be fog állani első sorban az elnök-főispán érdeme, ki a választások pártján vezetése által beállított kifűd hangulatot — mintegy megkoronázta kinevezései által. Így sztan nem osodálhatni legkevésbé sem, ha a megyében az államhat lom képviselője irant, a köteles tisztelet mindinkább szeretetté változik st.

Az árvászeki elnökök és szolgabírák választásának eredménye nagyon kielégítő. Olvas kitűnő erők pedig, mint Schváb Aurél, Hoffbauer Sándor és Vársárhelyi Géza, majd a pártlan népszerűségű Daniél László és Krivány Janos biztos garanciái a rendnek, a megye legnehezebb osztályaiiban. Határozottan nyereség a Vertán Péter megválasztása, mik a Kossuthlányi Imre Iső aljegyzőségét ugy vesszük, hogy ez állás, mint a kiválók egyike a központban, gradus ad Parn-sum a jövő trespelésre nézve.

A fiatal generáció három rokonszenves képviselője: Bánhid István báró, Mándorfi Géza báró dr. és ij. Ottlik Géza, ig-n szép reményre jogosítanak, ugyszintén Oláh Elemér dr., Baross Ferenc és Sohenk Ferenc is, kik mindnyájan kitűnő auprozinmok közt haladnak a részben indulnak pályájukon.

Es végül a vármegyei tisztikar egyik legismertebb elegans csoportja: Takácsy Sándor dr. tb. főjegyző, Issékuty Károly dr. főorvos, Matavovszky Nándor dr. és Parócz Gyula dr. tb. főorvosok és Institoris István dr. központi járási orvos, kétségtelenül tezik, hogy a megyei tisztviselői karban most is benn vannak mindezen elemek, melyek összesen véve, a legkellősebb benyomást teszik e hatalmas, s tiszteletreméltó csoportképpen.

Vivat, crescant floreat!

II.

Aradmegye tisztujító közgyűlésének mai, második napja éppen a ny ny érdeklődés mellett folyt le, mint a tegnapi. A közgyűlési terem ma is zsúfoló volt, s a karzat helyközönésége ma is sok tekintetelt vont fel magához, a zold asztalok mellől.

Fábrián László főispán az ülést megnyitván, átvitelt a törvényhatósági bizottság tagjait s egyben jelenté, hogy a kijelölt bizottságba Konstantin György orsz. képviselő helyébe Nacshábel Odón és a szavazatszedő bizottságba Könyegess gróf helyébe Hendrey Pál jöttek be.

Erre kezdetét vette az árvászeki ülés első kivalásztása.

Első árvászeki ülnökök jelöltettek: Schváb Aurél, Vársárhelyi Géza és Peoskán Sándor. Egyhangulag megválasztott: Schváb Aurél.

Második ülnökök jelöltettek: Vársárhelyi Géza, Peoskán Sándor és Buki József. Egyhangulag megválasztott: Vársárhelyi Géza.

Harmadik árvászeki ülnökök jelöltettek: Peoskán, Buki és Oláh Elemér dr.

Egyhangulag megválasztott: Peoskán Sándor.

Negyedik árvászeki ülnökök jelöltettek: Buki, Oláh dr. és Szondy György dr. Egyhangulag megválasztott: Buki József.

Ötödik árvászeki ülnökök jelöltettek: Oláh dr., Szondy György dr. és Vertán Péter. Szavazattöbbséggel megválasztott: Vertán Péter.

Megyei tisztújító algyűlés, az egyetűl pályázó Hofbauer Sándor választat meg egyhangulag.

Arvászeki elnök helyettesessé lett: Sohóvó Aurél.

Szolgabírák lettek Kállay Gyula, Sákka Vilmos, Mándorfi Miklós, Csukás Gyula, Bánhid István báró, Mándorfi Géza báró dr., Vársárhelyi Géza, ifj. Ottlik Géza, Jónaszku Dóme és Lovich Gyula.

Aljegyzők lettek: (Tulnyomó többséggel) I. Kossuthlányi Imre, II. Oláh Elemér dr. (egyhangulag.) III. Baross Ferenc (egyhangulag.) IV. Thomma Mózes, (egyhangulag.)

Orsiai lelkes-déssel választot ak fejpénztárosok: Daniél László s szintegy Krivány Janos gyámpénztárosok. Főpénztári ellenőr lett: Fekete Péter; gyámpénztári ellenőr: Baró Efferm. Az összes bizottságok megalakulása után (alább egész részleteiben adjuk.) Fábrián László főispán publikálta a kinevezéseket.

Kinevezettek: Sváger Lajos főszámvivőnek; alszámvivőnek Reicher Károly, Panik Kálmán, Balázs István és Szathmáry Géza. Főorvos: Issékuty Károly dr. járási orvosok: Institoris István dr., (Ar-d.) Sveszter Károly dr., Altschul Henrik dr., Weiss Armin dr., Wannhler Adám dr., Ormy Mór dr., Vékony Albert dr., Megyei állatorvos: Pápy Odón. Közigazgatási gyakornok: Schenk Ferenc, Jánosok Csabala József, Mióta György és Fehér Demeter.

Tiszteletbeli főjegyzővé kinevezett: Takácsy Sándor dr., tb főorvosokká: Matavovszky Nándor dr. és Parócz Gyula dr.

Erre az összes jelenlévő tisztviselők letették a esküt.

Az összes bizottságok a következőleg alakították meg:

Allandó választmány. Báhidy Albert báró, Beles Vazul, Bogdánffy Gyrcely, Bohus István, Bohus László, Boros Beni, Czárán Marton, Daniél Gergely, Friebeisz Miklós, Gaál Jenő dr., Hein Job Sándor, Karolyi Tibor gróf, Kinosty Janos, Konopy Kálmán, Konopy Sándor, Matavovszky N. dr. Nachtsattel Odón, Nyisztor József, Ormos Péter, Purgly János, Simeyfi Lajos báró, Sternthal Adolf, Szarados József, Takányi István, Tornajgő József, Vársárhelyi Béla Vársárhelyi László, Végh Aurél, Wenckheim Frigyes gróf, Zselinszky Albert gróf.

Az "ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(Deczember 18.)

A szent Oroszország.

(La Sainte Russie.)

Es a címze annak a hatászad oldalra terjedő pompás könyvnek, melyet P. Vasili prof legújában kiadott, s melyben egy történelmi, mint társadalmi és erkölcsi szempontból rendkívül érdekes képet adja az Oroszországban uralkodó állapotokról.

A nagybecsű aktuális érdeklő műből a következő apró részleteket közöljük:

Az uralkodó testvérei.

Konstantin, Miklós és Mihály nagyhercegek az elhunyt császár testvérei, kik onn fogva III. Sándor császár nagybátyjai, több tekintetben érdekes emberek. Nikola orosz Konstantin nagyherceg, a ki fő eng-raagy címet visel, azélttt a tengerészeti miniszterium élén állott és II. Sándor császár uralkodása alatt a birodalom lefontosabb állásait töltötte be. Egyidőig Lengyelország helytartója, később pedig, egész koronás bátyja haláláig az államnádca feje volt. A nagyherceg azéltt mezbén, rendkívül hatalmas természet. Fizikailag remekül intelligenciájával és sokoldalús bi tois alapokon nyugvó képzettségével még nagy szolgálatokat teherne hazájának, ha sonyos-batóság nem kénysszeríténé a pihenésre.

Nikolajvics Miklós nagyherceg, ki a legutolsó török baboru alkalmával, hol a Konstantinápolyi elűt küzdő diadalmas hadsereg fővezére volt, a tábornagyi rangra emelkedett, kitűnő mérnök és egyike a birodalom legtekélyesebb gavalériájának. Szenveléyes koras és lötenyésztt lévén nagy le dítet adott az oroszországi lötenyésztesnek. A császár utolsó fivére, Mihály nagyherceg, ki az ázsiái törökök ellen vívett baboru an szintén tábornaggyá lett, hosszú idig Kaukázus helytartója volt. Most az államnádca feje.

Az orosz hadsereg.

Az orosz hadsereg oly sereg, mely fejlődik, és akadályt nem ismerve halad a kitűzött cél felé. Az orosz hadsereg uralkodója által belkeltve, kinek hazafisasága fenyos példaul szolgáit népének, lassankint lerasta magát ön szabályzatok terhétt. melyeket a doktrinárik róttak reájuk, a kik azt hitték, hogy nagy szolgálatot tesz nek Oroszországnak azzal, ha hadsergével szolgai módra követik az idegen, különösen a porosz taktikusok szabályzatait. A mai orosz hadsereg, uralkodója valamint sz-rvezője, Vannovszky tábornok hadügyminiszter érdeméből most már szon az uton van, melyet hírneves hóse, Szavarov, a XVIII ik század végének egyetlen egy had vezére kijelölt, a ki diadalmas küzdött a francia sordalomból támadt tábornokok ellen.

A mostani kormányt a nemzeti eszme lelkesíti, s ennek tulajdonítató az a győ keres átalakítás is melyen az orosz hadsereg egyenruházati szempontból keresztült ment. Az a nagy tarkaság és változatoság, mely az orosz hadseregben uralkodott, eltűnt és az összes lovas, valamint gyalog seredek, egyforma orosz nemzeti egyenruhát viselnek. Es a rövid tunika, vagy érozgom bok nélkül való 'kazak', melynek jobb válla az erzedék szerint más mas szini. Elég bő nadrág és hosszú eszma. Az eddigi 'k-pi'k helyett a nemzeti sapka, az asztrikán füveget hozták be. A lovaság és gyalogság közt a különbség csak a vállrojtok ban van, melyek a lovasagnál kovacsolt érozdi valók.

Csak a lovas testőrszerek és néhány gyalog testőrszerek tartották meg a régi egyenruhát. A kozákok mint eddig, ugy most is nemzeti egyenruhájukat viselik.

Még az egyenruhának a nemzeti öltözethez való visszatérése is Szavarov generális szimnustól ered. O vot az első a ki a háboru idején ettől attól s komplikált egyenruházattól, melyet az orosz hadsereg I. Pál császár alatt viselt.

Az agy hadvezér, ki mindig serege élén járt, egyszerű orosz inget viselt, mely ha szonit a francia munkások szabonyához, s

csak a melén cséggő érdemrendek mutaták főhadvezéri minőségét. O volt az, a ki az orosz nemzeti katonai iskolák alapját mevetette. Az ő eszméi még ma is alapul szolgálnak az orosz taktikusok és stratégák működésének. 'Pulya dura, styk malagyeoz!' (A goyó buta, csak a szurony hóse) szokta volt mondani katonáinak, hogy beléjük oltsa azt a gondolatot, hogy egyedül a szurony dönti el a csaták sorat.

S. Z. Pétervári élvészei.

A Pétervári környékén lévő szigetek közül a Jelagine az, mely a főváros high lifeját naponta öszegyűjti. Ott ennek a szigetek a nyugoti partján az a rez, mely a tenger felé néz, a pétervári előkelő világ legkedveltebb sétányra. Naponta egész világ fogat robog arra, s megáll a katonasereg előtt mely minden este ott játszik. A nagyvilági hölgyek kiszállnak fogataikból és rövid séta után fiatal emberek lovas csapatától kísérvé eltavaszanak.

Télen, a nagyvilág és különösen a világiak köre a városban kívül lévő téli kertben gyűl össze. Ide rendszerint trojkorok szok ak kijárni egy-egy kávéházba vagy vendéglőbe, hol mindenféle mulatságokat rendeznek.

Legtöbbször a cigányok kedveért mennek ki. Nincs emmi vonzóbb és költőibb, mint ezek a majd vidám, majd szomorudalok, melyek e csodálatos typosz leányok és asszonyok ajkáról elhangzanak. A cigányok Pétervári élvészei közt nagy szerepet játszanak. Nem képzeltető fiatal emberek öszsejövetele, különösen ha valami idegen megérkezése alkalmából rendeztetik, mely ne végződnék a cigányokhoz tett kirándulással.

Pétervárt éppen ugy, mint Párist, nagy csomó nyári tartózkodási hely veszi körül, melyek lehet, hogy festői fekvésűek, lehet, hogy a politikai helyzetnél fogva rohamosan fejlődtek, és a'ig pár évtized alatt nagy és szép városokká lettek.

Pétervári I. Péter alatt kapta az első eszinházat. Előbb a Litejaján épült, majd a nagy reformátor uralkodásának vége felé, más helyre építették, de csak fából.

A színházról tíz színészből és tizenhat zenészből állott, kik a kormánytól huztak fizetést.

Ebben a színházban, melyet Nagy Péter halála után bezártak, csak 1790-ban Ivanovna Anna uralkodása alatt eszerződtek nek olasz színészeket, és ugyannabban s' épületben berendeztek az első oroszországi olasz operaszínházat. Azóta Pétervártolyton lalogatják a kifűldi színházszatók: francziák, németek és olaszok. Péterváron a ballet legelőször 1738-ban jelent meg.

Az orosz színház különösen sokat köszönhet II. Katalinnak. E a csárnő 1787-ben egy ukázal bocsátott ki, mely ujra szvalyozza az oroszországi színházakat és megveti alapját az első orosz szini iskolának 1799-ben II. Katalin alatt Péterváron a következő színházak voltak: 1. A nyári kertben lévő vigjáték, szomorujáték és opera színház. 2. A Morszkaján lévő vigjátékszínház. 3. A két hid közlelben lévő marionett színház. De ezenek kiv' voltak még a pétervári fogadóokban s az előkelőbb arisztokráta házakban is színházak, melyek közül különösen kivált Juszipov herceg olasz buffoszínháza, mely később a csári udvar kezelésé alá került, II. Katalin csárnő küldönös kegyben részesítette a l'Hermitage színház területét. Az ő uralkodása alatt 1784-ban kezdtek meg Péterváron az első közből való színház építést. Ez az, melyet ma Grande Tatra-nek neveznek.

Ezidő szerint Péterváron a következő színházak vannak:

I. A Grande Theatre, a színház terma. Ezt legelőször Fischbeim építész építette fel 1784-ben. A tűzvész után, mely tej sen eparvítottta, 1838-ban pedig Cavos építész felügyelete alatt átalakította és megnagyobbították. Méreteinek negyeshatár és dísz tornyainak szépségéből fogva egyike Pétervár legnevezetesebb épületeinek. Különösen meglepő szép a belseje, mikor alarczmaszok számarva van felszítve. Orsiai nézetben 12,000 ember fér el. Az előadások alatt 2000 hely van benne. Pahlolyk hat sorban vannak elhelyezve. A Grande Theatre kizárólag operák és balletok előadására volt szánva; az idő sze

rint további rendelkezésig zárva van. 2. A Theatre Marie s szemben az előbbival, 1860-ban, Levasseur után Cavos építész ujra felépítette. Ez Pétervárnak legszébb és legdíszesebb színháza. Orosz operák és balletoket adnak elő benne. A nézőtérben 2000 hely van. 3. A Theatre Alexandrin a hasonnevű térben, II. Katalin szobra mögött. 1832-ben Bossi építész restaurálta Orosz drámákat és vigjátékokat játszanak benne, kivéve a szombati napot, a mely a nemet tarant az számára van fenntartva. Nézetben 1700 ember fér el. 4. A Theatre Michel a hasonnevű térben. 1833-ban A. Broulov építész restaurálta. Belseje nagyon tetszősen van díszítve. Felváltva francia és német drámai tarant tart benne előadásokat. A nézőtér 1000 ember számára van. 5. A Theatre de Kármann a Osztróva a hasonnevű térben a Jelagine hid előtt. Cavos 1844-ben restaurálta. Rendszeren nyáron, júniusától augusztusig tartanak benne előadásokat.

Nyáron a péterváriak ép úgy, mint minden északi nagy város lakói, szeretik falni földet az a pár hónapot, melyet a csaknem mindenig borsú és juttat nekik. Azok, kiket foglalkozásuk vagy életmódjuk nem kénysszerít arra, hogy állandóan a fővárosban tartózkodjanak, a délutánokat az az estéké rendszertű Pétervár környékén szokták töltetni. A lakosság eme rétegje az, melynek számára a vállalkozók a kiránduló helyeken lyrai és drámai színházakat és órá ebanantokat rendeznek be.

Ilyen mulatóhelyekkel még a városban mint a környéken, de különösen a szigetekben, ezekben a bajos körökben találkoznak, melyek mint valami gyöngyos veszik körül a Néva bájot királyját. A lejáró atottak bak ezek közül azok, melyek a Sztaraja és a Novaja Derevanyn vannak. Iyuek az Arkadia és a Livadia nevű színházak, hol jó iső ebéd után mindenféle szórakozást talál hatri: marionetteket, énekeseket, drámai vagy operai előadásokat, testgyakorlati és művészeti mutatványokat.

A vádat az képezi, hogy 1885. február 10-én, jéjeli 11 órakor S z e l l e József és J e l l y József ölymformán vérték el C s ó r a Antal nevű kocsiukat, hogy az a szenvedett sérülések következtében 23 napig fektett a kórházban és azonfölül meg 3 hétig munkaképtelen volt.

A felolvastott orvosi látlelet, melyet P a r e z Gyula dr. kórházi főorvos vett fel: konstatálja, hogy C s ó r a Antal fején csontig ható mély seb található, mely tompa eszközökkel való ütéstől származott, továbbá a balkarján egy 5 és fél centiméter hosszú seb és több szed-rijs volt, valamint a bal szem alatt egy szintén öt és fél centiméter hosszú seb volt észlelt.

Ezután felhívott C s ó r a Antal, hogy adja elő az esetet; ki is azt a köv t e z e d k e n a d t a e l ő :
A mondott estén ő elakart menni hazulról, azonban a kapu már be volt zárva. A szakacsné adta neki oda a kulcsot, a melyet magával vitt. 1 órakor jött laza s ekkor J e l l y József kiküldött, hogy ki az? Mikor ő felelt J e l l y kijött és szidni kezdte, majd pedig Szellé is gorombáskodott vele. A lárma híjött Szellé József s r á k i á t t o t t : „Hol voltál te szivány”, mire ő azt felelte, hogy apósánál volt. Erre S z e l l e József a kezében lévő botjal fejére sújtott. A csapás iszonyu fájdalmat okozott neki és nem tagadja, hogy ezután torkon akarta ragadni bántalmazóját, azonban mielőtt ezt tehetné volna, elszédült és összecseszt. Erre aztán Szellé és J e l l y együttesen rátamadtak az egyik ütőre, a másik rugta őt. Mikor a fejére mért első ütést kapta, akkor kárp volt a fején.

S z e l l e József I. rendű vádlott kijelenti, hogy a d o l g n e m u g y t ö r t e n t m i n t a h o g y a t p a n s z o s e l ő a d j a . A m o n d o t t n e p e s t e j é n k o o s i t a , C s ó r a Antal engedély nélkül eltávozott hazulról, s 11 órakor haza jött; hallotta, hogy az udvaron fiával és feleségével gorombáskodik. Ekkor ő s kiment és rátamadt, hogy mielőtt megengedjék nekül eltávozni s még a k p u k u l o s t i s m a g v a l v i n n i . Erre C s ó r a o l y s z e m t e l e n ű l f e l e t , a m i l y e t g a z d a s o h s e v á r h a t o s l é t j e t t s n e m t a g a d j a h o g y e r r e o l y d ű b b e j ö t t , h o g y a k e z é b n l e v ő b ö r r e l b e v o t v a s j u t o t t a k a k a r j a b u z o t t e g y e t t . C s ó r a i s z o n y u k a r o m k o d á s r a f a k a t s m e g k a r t a ő t t o r k o l a s z i n t a z o n b a n e m m e g k a d a l y o z t a ő t J e l l y József, ki ez látna, hátulról megragadta és a földre teperete.

Ezután kihallgattott J e l l y József, ki hasonlólag adja elő az esetet, hozzávéve még, hogy midőn a kocsiút lepeterte, átvette mostoha apjától a botot s azzal tovább verte a földön fetrengőt, de az hogy hova ütött, nem tudja megmondani.

C s ó r a Antal panaszos határozottan állítja, hogy az volt az első ütés, melyet fejeére kapott s a melynek következtében szédülve rogyott össze. A kórházban 23 napig fektett s azzalán még 3 hétig volt munkaképtelen, ezért 60 frtot, a gyógykezeltési költség feijében 60 frtot és fájdalomjékát 60 frtot kéri megállapítania.

C s ó r a Antalné tanu elöadja, hogy ott volt, mikor férjét bántalmazták. A d o l g t ö r t e n t , m i n t a z t é r j e e l ö a d t a . H o g y k i t ű t t e e l ő z s t , a z n e m t u d j a , m e r t a k k o r l á t t a v á d l o t t a k a t e l s ő i z b e n s a s ő t b e t e n n e m i g e n t u d t a ő k e t m e g k i t e m b e r z e n i .
W e i s Sándoré tanu vallja, hogy ő azon időben Szelle Józsefnél szolgált, azonban az esetről csak hallomásból van tudomása s amit hallott, az nem más, mint hogy C s ó r a Antalát gazdája megverie.

A harmadik tanu, M e r i o s á n Anna nem jelenve meg, vallomása felolvas latott. E szerint a kocsi-gorombáskodása után sújtott rá S z e l l e József, a mely után C s ó r a Antalát hallotta, ki megfojtással fenyegette gazdát.

A kir. ügyész a felolvastott vallomást elegendőnek tartja, s nem kívánja a tanu személyes beidéztetését.

Ezután a kir. ügyész felszólalására C s ó r a Antalné és W e i s Sándoré megeskütek.

Következett a vádbeszéd, melyet M a d s s a Károly dr. kir. ügyész következők b n a d o t t e l ő : A b e j e z e t t b í r o s á g i e l j a r a s n á n k é t s z e t e n , h o g y a p a n s z o s o s e j t e t t . V á d l o t t a k e z t a k r i j á k b i z o n y t a n i , h o g y a t e s t e n t a l á t z u d o t t a s o k , v a l a m i n t a f e j é n e j t e t t m é l y s e b a z e s e k k ö v e t k e z m é n y a . E z t a z o r v o s i v é l o m é n y , v a l a m i n t s t a n u k e z t a l á t t a t t v a l l o m á s a m e g o z a r t o l j a . D e n e m i s l e h e t s e g e s a z h o g y m i k o r p a n s z o s n e m m e g a s o b b e s e t t , f e j t ö r t e n t e s m e g m a g a t o l y m a s o b b a n . A k é r d é s o s a k e p p e n a z v o l n a a s e r ű l l e s e k k ö z ű l m e l y i k e t k i o k z a t a . A l e g s u l y o s a b b s e r ű l l e s t m á s o d r e n d ű v á d l o t t o k o z t a , t ö b b k ö n n y t e s t i s é r t é k i s e r t é k e n S u l y o s b i t ő k ö t l m é n y e l k é r i b e t n e d n i a v á d l o t t a k é s k i ű l l o n n e m m á s o d r e n d ű v á d l o t t n a g y l o k u m ű v e l s e g é t , e n y h i t ő k ö r ű l m é n y ű l p e d i g a z t , h o g y a c s e l e d g a z d á j a t u d t a n e l k ű l m e n v e n e l , e z e r t b ű n e t e s t é r d o m e l t .

Ezután S z e l l e József szót, saját magát véde, röviden. Őt büntetni nem lehet, bár két ízben volt alkalma az ügyet előadni s most sincs sem hozzátenni, sem elvenni vajda sbból. Felolvassa a büntető törvénykönyv egy paragrafusát, mely szerint, a házi legyelem gyakorlása a közhöz ségét könnyű testi sértés tekintetében szülyosbító közhalmányt kéri betudni a vádlottak és különben másodrendű vádlott nagyfokú m ű v e l s e g é t , e n y h i t ő k ö r ű l m é n y ű l p e d i g a z t , h o g y a c s e l e d g a z d á j a t u d t a n e l k ű l m e n v e n e l , e z e r t b ű n e t e s t é r d o m e l t .

Ezután S z e l l e József szót, saját magát véde, röviden. Őt büntetni nem lehet, bár két ízben volt alkalma az ügyet előadni s most sincs sem hozzátenni, sem elvenni vajda sbból. Felolvassa a büntető törvénykönyv egy paragrafusát, mely szerint, a házi legyelem gyakorlása a közhöz ségét könnyű testi sértés tekintetében szülyosbító közhalmányt kéri betudni a vádlottak és különben másodrendű vádlott nagyfokú m ű v e l s e g é t , e n y h i t ő k ö r ű l m é n y ű l p e d i g a z t , h o g y a c s e l e d g a z d á j a t u d t a n e l k ű l m e n v e n e l , e z e r t b ű n e t e s t é r d o m e l t .

Ezután S z e l l e József szót, saját magát véde, röviden. Őt büntetni nem lehet, bár két ízben volt alkalma az ügyet előadni s most sincs sem hozzátenni, sem elvenni vajda sbból. Felolvassa a büntető törvénykönyv egy paragrafusát, mely szerint, a házi legyelem gyakorlása a közhöz ségét könnyű testi sértés tekintetében szülyosbító közhalmányt kéri betudni a vádlottak és különben másodrendű vádlott nagyfokú m ű v e l s e g é t , e n y h i t ő k ö r ű l m é n y ű l p e d i g a z t , h o g y a c s e l e d g a z d á j a t u d t a n e l k ű l m e n v e n e l , e z e r t b ű n e t e s t é r d o m e l t .

Antal eskütje hamis volt, mert jelen vallo mása homlokgöcsenest ellenkezik előbbi vallomásaival. Között azt vallotta, hogy mi kor hazam-nt megtámadták és összecseszt a verték. Másodszor már arra is emlékezett hogy az első ütést S z e l l e József adta a karjára, most pedig azt mondja hogy a fejére kapta az első csapást. Ily vallomás alapján védenozót nem lehet eliteni. Kő lövén védenoze csak akkor támaszta meg a panaszost mikor az torkon akarta ragadni az ő védenoze alyját. Kéri védenoze felmen tését.

Ezután a törvényszék felhívhatta a panaszost s egy negyedóra támaszkodás után visszatérve a következő ítéletet hirdette ki:

S z e l l e József önyhű testi sértés bűnét követte el, melynek büntetése a bűntető törvénykönyv idezett 358. §-ában van megadva, az engedetlen eseléd büntetése közhöz ségét könnyű testi sértést nem tartja büntetőndő nek de meg azért is mert nem volt megállapítható hogy a fejsébet S z e l l e József okozta volna a v á d a l o l f e l m e n t e t e t t .

Ellenben J e l l y József súlyos testi sértésben bűnösnek találtatván az ő s e b e n y h i t ő k ö r ű l m é n y e k t e k i n t e t b e v e t e l e v l a b ű n t e t ö r v é n y k ö n y v 3 0 2 . é s 3 9 2 . § s a i e r t e l m é b e n 3 h a v i f o g y h á z r a s 3 0 f r t f a j d a l o m j á t é s 3 0 f r t g o g y k e z e l e s i k ö l t s e g s a z e s e n t e h á t 6 0 f r t m e g f i z e t e s e r t i t e t t e t t .

S z e l l e József az ítéletben megnyugodott, azonban J e l l y József védőjé: Hamvas Károly dr. felebbeszépet nyújtott be. A királyi ügyész szintén benyújtotta felebbeszépet, mindket ítélet ellen.

KOZGAZDASÁG.

A m. kir. postatakarékpénztár 1888. évi működése.

(Baross Gábor kereskedelmiügyi miniszter jelentéséből.)
A m. kir. postatakarékpénztár 1888. évi működésében mutatkozó eredményben az intézetnek immár három évet betöltött mulja nyer kifejtését. Vizsgálva az 1888-iki év forgalmi adatait, a tőkék rohamos és tulnagyo öszegekre terjedő felgyülemésének képet hasznalannul keressük azonban. Amde a postatakarékpénztár aránylag fiatal intézmény nálunk, melynek meg hódítania kell öszje sem az, mint más magánintézet, mely első sorban üzleti eredményekre törekszik. Mit állami intézet, mely kiválóan az apró tőkék megmentését és gyűmölösözökké tételét s így közvetve a takarékosági hajlamnak előmozdítását tűzte ki feladatának, a nemzet gazdasági életében hasznos és fontos szerepet tölt be, ha, bár lassabb, de következtes arányokban szaporítja a hazai tőkét s minél nagyobb és minél nagyobb biztosítókát magában rejtő alkalom nyújtása által előmozdítja a takarékoskodás általánosítását az országban. Ebben az újdov irányban a postatakarékpénztár a lefojtt 1888-diki évben is tovább haladt egy lépéssel.

Az intézet külterjes fejlesztése az 1889 évben nem szünetelt és év végével tekintélyes számú t. i. 3225 közvetítő hivatal maradt fenn a takarékbetétek elfogadására.
A következő hivatalok, valamint az intézet budapesti főpénztára a tárgyat évben összesen: 3.592.294 frt 13 kr. betéteket fogadtak el és 2808.767 frt 59 kr. visszafizetéseket teljesítettek; a fennmaradt b-tétek álladéka ennél fogva 786.526 frt 54 krral gyarapodott. Ehhez hozzávetté az 1887. év végén fennállott 2.141.318 frt 96 kr. a teljes betétállag az 1888-dik év végén 2.927.845 frt 50 kr.

A betétállag gyarapodása 1888-ban az előző évhez képest — midőn az 7.217.762 frt 88 kr telt ki — 64.773 frt 87 krral, vagyis 89 százalékkal nagyobb; s 1887 év végével fennálló álladéknak pedig 367 százalékat képviseli, mely arány, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy takarékpénztáraink betétálladéka az utóbbi években inkább csak a tőkésített kamatok hozzáadásása folytán növekedett, mg a post takarékpénztárnál a tőkésített kamatok ma meg aránylag niarendelt szerepet játszanak, bizonyára kielégítőnek mondható.

Szamba véve az öszforgalmat, a postatakarékpénztárnál forgatott öszegek kis tettek: 1888 évben 6.404.061 frt 72 kr, 1887 évben 3.688.866 frt 24 kr, 1886 évben 3.994.630 frt 56 kr, összesen 10.707.548 frt 52 kr.

Az öszforgalom 1886-ban tehát 1887. évhez képest 19,29 százalékkal, 1886-iki évhez képest pedig 62,76 százalékkal növekedést mutat.

Az év folyamán összesen 56.830 darab betétkönyvecské állítottott ki; 1887 év végével fennmaradt 110.939 darab betétkönyvecské, s így összesen 167.769 darab volt forgalomban. Végleg kiegyenlített 37.882 darab, s így a fennálló betétkönyvecskék száma az 1888. év végével 129.887 darab volt.
E szám, mely egyuttal a betevők számát jelenti — az 1888 évi en 18.948 drbnyi tiszta szaporodással szegona, a mi az 1887 évi 110.939 darabbal szembej 17 százalékkal növekedésnek felel meg.
Ha a forgalomban volt betétkönyvecskék számát a kiegyenlített betétkönyvecskék számával összehasonlítjuk, kitűnik, hogy kiegyenlített: 1886-ban 22-57 százalékkal, 1887-ben 23,32 százalékkal, 1886. évben 19-88 százalékkal. — E szerint a kiegyenlített betétkönyvecskék arányszáma az előző évvel szemben csökkent.

magyar szövegű 1886-ban 70-6 százalékkal, 1887-ben 69-4 százalékkal, 1888-ban 73-3 százalékkal; magyar-német 1886-ban 21-1 százalékkal, 1887-ben, 19-4 százalékkal, 1888-ban 17-3 százalékkal; magyar horvát stb. 1886-ban, 8-3 százalékkal, 1887-ben 11-2 százalékkal, 1888-ban 9-4 százalékkal.

Az ország lakosságának nemzetiségi viszonyait veve alapul, mondhatni, hogy csupán a magyar és német betétkönyvecskék viszonyozsáma felel meg — a ténylegesnél jóva nagyobb mértékben is — a lakosság nemzetiségei szerint megállapított viszonyozsámainak Mindazáltal az adatokból alig lehet a többi nemzetiségnek a postatakarékpénztár iránt való esékélyebb vagy esékényebb érdeklődésére következtetni sőt vannak jelenségek, melyek az intézménynek egyes nemzetiségi vidékeken mutatkozó élénk felkarolását bizonyítják. A fennálló gyakorlat szerint a betevők o'y szövegű betétkönyvecské szolgatattik ki, a minőt maga kíván; s azért kiválóan e szempontból igényel figyelembevételét az a tény, hogy a magyar szövegű betétkönyvecskék kiállítására az 1888-iki évben az emittet mérvben növekedett. Ellenben a postatakarékpénztár terjeszkedése és általános hatásának erő-bódése mellett bizonyít az az adat, hogy 1888-ban már minden 1000 lakosra 7 és nyolcvet postatakarékpénztári betétkönyvecské jutott, vagyis minden 127 személynek volt ily betétkönyvecskéje, míg 1887-ben csak minden 154-ik, 1886-ban pedig minden 200-ik személy szerepelt a postatakarékpénztár betevője gyarán.

A főváros an a részesedés arányai nemcsak fokozód, hanem önmagában véve is föltöte kévdöz. Itt ugyanis már 1886. év végével minden 27-dik személy bír postatakarékpénztári betétkönyvecskével, s az arányszám 1887-ben 23-ra, az 1888-iki év végével pedig már 21-re szállt alá.
A betevőknek foglalkozás, nem életkor stb. szerint öszállított statisztikája mutatja, hogy betevők részvételének viszonyozsáma az előző évekhez képest lényegesebb eltrés alá nem estek. A gyermekek és tanulók ma is a legnagyobb számmal szerepelnek, bizonyítottan az állami intézet nevelő hivatásának és a takarékoság terén is. Nem kevésbé figyelmet kélt a kezműiparos és gazdalközöségnek, ugyszintén a családoknak és napzandokoknak, bár lassu, de következtesen emekeköt jelenik ez a betevők sorában. Míg e foglalkozási osztályok 1887 végén 18.891 betevőt szolgaltattak, a szám 1888 végén folmgye 23.711-re, tehát 4480 etavélvel több. A mi 25-9 százaléknövekedést képvisel. Altabban a munkácsoportok részvételé annál nagyobb súlyt kell fektetni, mert a postatakarékpénztár egész szervezeténél fogva főleg csak igényeinek kíván szolgálni, s kiket hivatásuk lakhelyük sztrűbb válozt. társára készít.

A betevők közt 1145 jogt személy fordul elő, 480-nál több, mint az előző évben.
A forgalomban maradt fönt emelt növekedéshez képest, természetesen emelkedett ez ügyesek száma.
A forgalomban volt, 1888-ban 187.769, 1087-ben 144.723, 1886-ban 106.742; darab betétkönyvecskére összesen: 1888-ban 431.108, 1887-ben 438.114, 1886-ban 472.028.

betét eszközöt tette és 1888-ban 118.654, 1887-ben 106.865, 1886-ban 67.036; visszafizetés teljesítettét, az egyeleti esetek száma tehát 1888-ban 549.762, 1887-ben 544.969, 1886-ban 539.064.
Ha a betétek és visszafizetések számának egymáshoz való viszonyát keressük, tapasztaljuk, hogy a visszafizetések száma 1888-ban a betéteknek 17,5 százaléka 1887-ben 24,4 százalékal és 1886-ban 14,2 százalékal-ját képezt, vagyis a betétek a visszafizetésekhez ugy arányiának, mint 3,8:1, 1887-ben mint 4:1, és 1886-ban, mint 7:1-hez.

Egy betétkönyvecskére tett tehát átlag 1888-ban 2,6, 1887-ben 3, 1886-ban 4,4 betét és 1888-ban 0,7, 1887-ben 0,7, 1886-ban 0,6 visszafizetés; míg tehát a betétek átlagos száma apad, a visszafizetéseké állandó marad.
A betétek darabszámának az egyes vidékek szerint való osztályozása megerősíti azon kezdetől fogva tapasztalt jelenséget, hogy a legfőbb betétek a budapesti kerület után, melynek forgalmát egyébként a főváros lényegesen befolyásolja, a soproni és pozsonyi kerületek szolgaltattak: a visszafizetéses darabszáma is ennek megfelelően alakult.

Ha a kerületeket a betétösszegek tekintetében első eredmények szerint csoportosítjuk, az elő hely ugy, mint az előző években szintén a budapesti kerület illeti, melynek 1.139.915 frt betétösszegében, az intézet főpénztáránál betett 83.191 frt 41 kr is bele van érve; s a második helyet az 1886-ban az ötödik helyen sorakozott kassai kerület foglalja el, és utána következnek, ugy, mint 1887-ben a soproni és pozsonyi kerületek.

A betétek összesen: 1888-évb en 2.808.767 frt 59 kr, vagyis 78-1 százalékkal; 1887-évb en 2.328.551 frt 68 kr, vagyis 76-3 százalékkal; 1886-évb en 1.257.532 frt 24 kr, vagyis 47 százalékkal fizettetett vissza.
A visszafizetések arányszámában tehát 1-8 százaléknyi emelke és jelentkezik, a mi — szemben azon tényvel, hogy a betétek szaporakával bizonyos határig növekedniök vel a visszafizetéseknek — bizonyára esékélynek mondható. De a visszafizelési arány önmagában véve sem nyilvánítható túlságos k, főleg ha tekintetbe vesszük a külföldi postatakarékpénztarak ide vágó számadatait. Így Ausztriában az 1888-évb en visszafizetett öszegek a betéteknek 35-73 százalékját, Franciaországban és Olaszországban a 1887-évb en 82-17 száza-

lék — illetve 87-70 százalékat képezték, sőt ha a visszafizetési arány mozgását a magán hitelintézeteknél szemléljük, tapasztaljuk, hogy például az 1887-évb en Ausztriában a visszafizetések 10-71 százalékat tettek a betéteknek, nálunk csakne ugyanazt látjuk, mert itt minden 100 frt új betétre 101-94 század frt kifizetés esett.

A betétek és visszafizetések öszegét ugyanazok számához viszonyítva kitűnik, hogy egy betétnek átlagos öszege 1888-évb en 8 frt 34 kr, 1887-évb en 6 frt 95 kr, 1886-évb en 5 frt 67 kr, egy visszafizetésnek átlaga pedig 1888-évb en 23 frt 67 kr, 1887-évb en 21 frt 74 kr, 1886-évb en 18 frt 76 kr.

A emelkedés a betétállagnál 1 frt 39 kr, vagyis 20 százalékkal, míg 1887-évb en 1 frt 28 kr, vagyis — 22-6 százalékkal; a visszafizetési átlagnál 1 frt 93 kr, vagyis 8-8 százalékkal, 1887-évb en pedig 2 frt 98 kr, vagyis — 15-9 százalékkal. Mindenesetre kedvező körülmény, hogy a betétállag természetesen arányban növekedett, mint a visszafizetési átlag.

Egy betétkönyvecskére átlag 1888-évb en 21 frt 43 kr, 1884-ben 21 frt 04 kr, 1886-évb en 25 frt 08 kr hely-ztetett el, és 1888-évb en 16 frt 74 kr, 1887-ben 16 frt 05 kr, 1886-ban 11 forint 78 kr fizettetett vissza.

Míg 1887-évb en egy betevő által eséköt ölt átlagos betétállag apadást észlelhetünk, addig 1888-ban ezen átlag is némi emelkedést mutat. A visszafizetési átlag hasonlóképpen azon örvendetes tapasztalatot nyújtja, hogy csak esékély mértékben emelkedett.

A postatakarékpénztár hivatászerben az apróbb betétek gyűjtésével foglalkozván, ebbeli szerepének megitéltére kellő tampontot szolgáltatnak az alábbi adatok.
Az egyes betétkönyvecskékben az év végével fennállott betétkövetelések magassága ugyanis a következők volt: 5 frtig 60-8 százalékkal, 5-10 frtig terjedők 11-6 százalékkal, 10-20 frtig terjedők 9-3 százalékkal, 20-30 frtig 4-4 százalékkal, 30-40 frtig 2-7 százalékkal, 40-50 frtig 1-7 százalékkal, 50-100 frtig 4-2 százalékkal, 100-600 frtig terjedők 4-6 százalékkal, 500 frton fölttek 0-7 százalékkal.

Erdekes e helyen rámutatni azon tényre, hogy a hivatalos adatok szerint hitelintézeteinknél a kisebb betétek az utóbbi évek alatt erősebben szaporodtak, mint a nagyobb betétek a míg az 500 forintnál kisebb öszegű takarékbetét könyvek száma 1884-től 1887-ig 17-9 százalékkal szaporodott az 500 frtnál nagyobb öszegűekről szólok könyvek szaporodása csak 9-4 százalékkal tett s míg az előbbiek 1884-ben az öszes betétkönyvecskék 72-21 százalékat képviseltek, 1889-ben 72-62 százalékát; az 500 frtot meghaladó betétkönyvecskék arányszáma 27,79 százalékról 27-88 százalékra szállt.

De ha csak az egészen esékély, a 10 frtig terjedő betéteket szemléljük is, arra a tapasztalásra jutunk, hogy azok évről évre szaporodnak, mert a hivatalos statisztika szerint azok 1884-ben az öszes betéteknek 10-42 százaléka-t tettek, 1885-ben 10-93 százalékat, 1886-ban 11-30 százalékat, 1887-ben pedig már elérik a 17-75 százalékokat.

Ez adatokból kitűnik, mikép a postatakarékpénztár egyrészt a többi intézetek mellett teljesen betölti ama szerepet, hogy tulajdonban az apró tőkét vonza magához, mert a 10 frtig terjedő betétek az állami intézetnél az öszes betétek 72-4 százaléka-t adják, mi a többi hitelintézeteknél 1887-ben ez arány a fönt kimutatott 17-75 százalékra rugott, másrészt azonban még ebbeli szerepe betöltésében sem von el a közönséges takarékpénztarak üzletét semmit, mert mint látjuk, ezeknek kis betétjű nemcsak nem esékényes, hanem ellenkezőleg emelkedő irányzatot mutatnak.

A postatakarékpénztár értékpapírüzletében 1888. évben is némi lendület mutatkozott s az ültélag gyarapodás abban az arányban remélhető, a melyben fokozódni fog közönségünk gazdasági műveltsége és érteke az értékpapírok jelentősége iránt.

Értékpapírok vásárlása iránti kérvény beérkezett: 1888 évben 418, 1887-ben 366, 1886-évb en 308.
Ezek alapján vásároltatott: 1888 évben 401.250 frt, 1887-ben 213.260 frt, 1886-ban 261.800 névertékű értékpapír.
Járad könyvecské kiállítását az év folyamában összesen 78 drb, végleg kiegyenlített 45 drb, fenn maradt 33 drb, 1887 év végével fennállott 123 drb, összesen forgalomban volt tehát 1888 év végével 156 drb.

A betétek gyűmölösztetésére a postatakarékpénztár 1888 évben is kizárólag 5 százalékos papírjáradékot vásárolt, még pedig: 805.600 frt névertékben; 1887 évben vásároltatott 832.300, 1886-ban pedig 1.477.300.

Oss esen tehát: 3.115.200 frt.
Az 1888 évi vásárlások 87 frt 98 kr. átlagos áróllyomán történtek, és a fenti 3.115.200 frt öszes papírjáradék 91 frt 12 krba került, mely aróllyam mellett az intézetnek 5-48 százaléknyi kamatozást nyújtott.

A vesztéség és nyereség száma szerint a postatakarékpénztár öszes kiadásai: 189.331 frt 20 kr jövedelmek pedig: 139.014 „ 59 „ tettek, a kezelési hiány ennélfogva 50.316 fr. 61 kr, mely az 1885 évi IX t. oz. 6. §-a értelmében a postaforgalmi pénzekből előlegképen fedezetett.
1887 évben a hiány 56.244 frt 66 kr, volt; az 1888 évi tehát 6.228 frt 5 krral, vagyis 11-6 százalékkal kisebb

A fenti 189.331 frt 20 kr öszes kiadásában a 83.036 frt 20 kr kamat is befigyaltatván, ennek levonása után a tulajdonképpeni kezelési költség 106.294 frt 94 krban jelentkezik.

Mintthogy az idezett törvényozikk 6. §-a szerint az idezett saját jövedelméből első sorban a betétek étán fizetendő kamatok fedezendők, a 189 (14 frt 59 kr jövedelemből a 83,036 frt 26 kr kamatozozog levonása után 59,78 frt 33 kr volt a fenti 106.294 frt 94 krnyi kezelési költségekre fordítható; ezeknek tehát 52-7 százaléka, 1887. évben pedig csak 41,2 százaléka került ki az intézet jövedelméből.

Végül a miniszter kijelenti, hogy szándéka folytatni a költő szolgálat kiterjesztését oly annyira, hogy az országnak lehetőleg valamennyi szömot tevő postahivatala egyaránt mind a takarékoskáz ügyek szolgálatjában, Ebbeli törekvésében — ugymond — számítok a társadalom külföle tényezőinek főleg a sajtónak, a lelkesítő tanítóknak esen közínélet iránt mindig tanúsított támogatására, mely bizonyára a jövőben ie előjogja mozdítani azt, hogy a postatakarékpénztári intézmény közeledekülje az eladatanak megfelelőhessen.

VEGYES HÍRLEMEZMÉNYEK.

A magyar államvasutak 49-ik heti bevételének kimutatása: 1889. decz. 3. decz. 9: utasok száma 165.300, árak 124.500 tonna; bevétel 610.000 frt, 1888. hasonló szakában 708.510 frt, ez idén kevesebb 98.510 frttal; 1889. jan. 1. deczember 9: utasok száma 7.277.270, árak 7.631.110 tonna, bevétel 38.029.356 frt, 1888. hasonló szakában 38.210.747 frt, ez idén kevesebb 181.391 foirttal.

A budapesti pénzár 48-dik heti bevételének kimutatása: 1889. évi decz. 3. decz. 9: utasok száma 5010, árak 6308 tonna; bevétel 24.592 frt, 1888. hasonló szakában 32.051 frt, ez idén kevesebb 7.459 frttal; 1889. jan. 1-től decz. 9-ig: utasok száma 182.785, árak 339.410 tonna; bevétel 1.452.563 frt, 1888. hasonló szakában 1.517.429 frt, ez idén kevesebb 64.866 foirttal.

Szeas-üzlet.

B. Szesz: Készáru nagyban 48-50 — kicsinyben 49 — hordó néhálpr 100 Liter %, beelőrtve 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabonázás.

Mérsékelt kínálat, kedvező vételköltség Forgalm 20.000. Tavaszi buza 8,78-80 tavaszi kukorica: 5,40-42, 6szai zab 7,90 — öszai buza 7,86-80.

BUDAPESTI TŐZSDE.

December 17-én.

	Pénz	Arany		Pénz	Arany		Pénz	Arany
M. kir. arany. adóment. 5%	101	101.80	Nagy. orsz. bank részvény-társaság			Pesti közti vaspálya	417	418
M. papírszádek adóment. 5%	97.90	98.20	Osztrák hitelintézet	313.30	313.50	Pesti közti vasp. átvétel-jegyek	215	220
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fo.) 5%			Osztr.-magyar bank	923	925	Budapesti III. ker. takarékp.	116	112
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban			I. magyar iparbank	171.50	172	Országos központi	540	545
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99.75	100.25	Pesti magy. keresk. bank	776	778	Pesti hazai első	10200	10250
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%			Bécsi bizt. társulat	180	181	Egyesült Budapest fővárosi taky.	752	755
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	112.75	113.50	Bécsi élet- és jár. bizt. társ.	298	300	Magyar ált. takarékp. részvény	117.50	118
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt 50 frt drbjá	140	141	Első magy. általános bizt. társ.	3305	3380	Árany	168	168
M. k. földm. kötvények 5%	127.50	128.05	Fonciere pesti bizt. társ.	82.75		Általános waggon kölcs. társaság	81	83
Tiszai a szegedi kölcsön 4%			Magyar-francia bizt. társ.		83.50	Franklin-társulat	198	200
M. k. földm. kötvények 5%			Pannonia vassz. társ.	1200	1216	Ganz és társas vasúti, és gépgyár	826	830
"rad" 5%			Concordia malom	430	432	Geschwind-féle szeszgyár	330	332
M. k. földm. kötvények temesi 5%			Első budapesti malom	870	875	Gyapint. és biz. I. magyar	246	250
"rad" 5%			Erszébet malom	285	283	Keresk. éphite	675	
M. k. földm. kötvények horvát-horv.	104.50	105.50	Henckermalom	600	610	Könyvnyomda „Athens eum“	144	148
M. k. földm. kötvények erdélyi 5%	104.75	105.25	Lutza malom	245	250	Pesti	1070	1100
(100 fra 5%)	98.75	99.25	Molnárak és sütők mal	415	417	Köszénb. és téglagy. (Drasche)	221	222
Szőlőélesztő-kötv. (100 frt) 5%	99.50	100	Pannonia malom	735	740	Nemzetközi waggon-kölcsön-részv.	50	50
Pest var. kölcsön 1870. évből 6%	101	102	Viktoria malom	161	163	Pesti építő-társaság		
1871. évből 6%	103	104	„Adria“ m. tengeri hajó	103	106	Ramamurány-szolgált. vasútvvas.	100	101
Bu.apesti fűv. 1860. kölcsön 5%	99.75	100.25	Alföld-fiumei vasút 5%	200	201	Salgótarjáni köszénb.	397	399
Budapesti bankgyes. részvényt.	128.25	128.75	Bátaszék domb-zakany	197	19	Schlick-féle vasúti, és gépgyár	152	154
Magy. ált. hitelbank	335	335.50	Déli vasút 5%	129	130	Schlick-féle vasúti, és gépgy. II. kib		
Magy. jelz. hitel. II. kib. részv.	150	150.50	Erdélyi vasút 5%	187	183	Téglá- és meszegető ujlaki	810	820
Magy. lez. s. pénzváltóbank	108.75	109	Győr-sopron-ebenfurti v	199.25	200	Sertőszőlő	270	274
			Kassa-udbergyi vasút	157	158	Sós úti kőbánya		
			Magyar galicziai vasút	140.50	141.50	Spodinn- és oszthegyár	110	120
			M. ny. v. (sz. győr-grác)	190	191	Szálloda-részvénytársaság	104	106
			Osztrák állami vasút 5%	236	237	Téglá- és meszegető ujlaki	165	167
			Pécs t. arcai vasút 5%	194	195	Törk dohányrészvény	325	328
			Tiszai vidéki vasút 5%	380	385	Gőztéglagyár kőbányái	110.50	111
			Osztr. dunagőzhajószai			M. jeznay-bank kölcsönkötv. 4. sz		

Hi r d e t é s e k.

Kevés haszon, nagy forgalom.

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült yevőimmet, és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkkel dusan ellátom

Kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű-áru gyermekjáték-tüzletemet.

Leszállított árak, mesés olcsóság és a cikkek finomsága felülmuhatatlank.

- Egy végváson 30 rft. 4.50 5.50 6. — 7. — 8. frt.
- Caoda csinos és szilárdi váson 6. 6. 7. 8. 15 forintig
- Különféle vasznak rófa 12. 14. 16. 18. 20. 25 krajczár
- Kanavasz, oxford, repír, I. vég 30 rft. 5. 6. 7. 8. 9 frt.
- Különféle oxford repír 18. 20. 22. 25. 30 krajczár.
- Karótok, legújabbak 16. 18. 20. 22. 25. 30 krajczár.
- Divaos barkotok 16. 20. 22. 25. 27. 30. 35 krajczár.
- Kozkászott és szines szövetek 16. 18. 20. 25. 30 krajczár.
- Creppek, beogek, osamirok, loden, dupla szélés, minden színben 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
- Fekete lüsterok 20. 22. 25. 30. 40. 50.
- Fekete lüsterok, kaszír és Crepp, dupla szélés 55. 60. 70. 80. 90. 1. — 1.50. ig.
- Finom orzma mosóköelmék gyermek és férfi öltönyökre 25. 30. 40. 50 kr.
- Vitorlavásznak 20. 22. 25. 30 kr.
- Törülközők 18. 20. 25. 30 kr.
- Asztalkendők és pohártörülők 20. 22. 25. 30. 35.
- Asztaltörülők szinesek 34. 40. 1. — 1.20. 1.50. 2 frt.
- Asztaltörülők és asztalkendők 6 személyre 3.50 4. — 12. személyre 6. 7. 8. frt.
- Ceipke és juttéffüggönyök 20. 22. 25. 30. 40 kr.
- Zsebkendők fehér és szines 6 drb 40. 50. 60. 1. — 1.50. frt.
- Női- és gyermekcipők csodás olcsó árban.
- Gyermekcipők 5.50 6.50 7.50 8.50.
- Erdélyi 60 kr. 1. 1.20. 1.30. 2. — 1.5 frt.
- Finom chiffon, oxfordi és kretoningek 90. 1. — 1.20. 1.50. 1.80. 2 frt.
- Dolgozó-ingek 60. 70. 80. 90. 100.
- Férfi lábravalók vásonból 60. 70. 80. 90. kr.
- Finom női ingek 65. 75. 85. 90. 20. 1.50.
- Fehér és szines alsó-szoknyák 80. 90. 1. — 1.20. 1.50.
- Mellfűzők 60. 65. 70. 80. 90. 1.20. 1.50.
- Gyermekingek 60. 70. 80. 90. 1. — 1.20. 1.50.
- Nyakkendők 14. 18. 20. 25. 30. 40. 50. kr.
- Finom női hálócsaták 70. 80. 90. 1. — 1.20. 1.50.
- Harisnyók nők férfiak és gyermeknek számára 8. 10. 15. 20. 25. 30. kr. és fejtöb.
- Gallérok 16. 18. 20. kr.
- Harcos papák 25. 30. 35. kr. szines garnitúra 60. 1. — 1.20. 1.50. 1.80. 2 frt.
- Munkás papák 25. 30. 40. kr.
- Gyermek és férfi nemekek papák 1. — 1.20. 1.50. 1.80. 2 frt.
- Utazó-bőröndök (Koffer) 90. 1.20. 1.50. 10-ig.
- Kézi kosarak 25. 30. 40. 60. 80. 1. — 1.50.
- Csóna, seivem és glaokezyük minden színben.
- Gyermekruhák, (ruk és laányruk) részére, olcsó árban.
- Röngyögek, paplanok és pokróczok Gőpéza-öltönyök, gyermek- és női kötők Mindenemü helyemkendő, szabóelők, szallagok, tüszök, vállgok, gom k orának, pamutok, pénz-, dohány-, és szivartárazók asztali és tollkészek, kanalak, fog-, haj- és ruhakötők új tájtippek és cipők, illatszerek, albumok, iskolatászkák, poharak, csomagoló-tárgyak, vajtartók, Férfi és női téli, ingek és nadrágok, gyermek felöltők.

Ezekon kívül felhívom a t. hölg közönség szives figyelmét az újonnan érkezett és divatos női kabát-felöltő, tricott-derk és karmantyukra, mely a legszebb és a legválasztékosabban van raktáromon. A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért, tisztelettel eszedezem.

KILÉNYI ADOLF ARAD.

107ér. arena-épület. a két golyóhoz. Postal megrendelések pontosan teljesíttetnek. Csomagolás ingyen. Maradékok, fél árban.

UNGERLEIDER ALBERT
KÖNYVNYOMDÁJA
ARAD,
fő-ut, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában
ajánlja magát mindennemű
NYOMTATVÁNYOK
elkészítésére,
a ehető jutányos árak mellett.
HIRDETÉSEK
az
„Aradi Közlöny“ és „Neue Arader Zeitung“
részére
olcsón számíttatnak.

Takarékpénztári betételek kamatozása:
90 napi felmondásra 5%
30 napi felmondásra 4%
1000 forintig terjedő visszafizetések felmondás nélkül teljessíttetnek.
Váltak és egyéb hitelpapírok leszámítolása 6-7% kamat mellett.
Kölcsönök jelzálogi bekebelezés mellett ingatlanokra.
Amortisationalis jelzálog kölcsönök közvetítése és engedélyezése földbirtokra 50 évi törlesztésre 5%-ra, 40%-ra, 39 évre 6%-ra, 33 évre 7%-ra és 15 évre 10%-ra tőke és kamat beletérve. A kölcsönök kieszéklésére telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és az adókönyvecské beküldése kívánatik. A kölcsön előbb is bármikor, akár egészen, akár részben visszafizethető.
Előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre a legelőnyösebb feltételek mellett, folyó számlán vagy meghatározott visszafizetési időre.
Értékpapírok és sorsjegyek vétel és eladása.
Arad, 1889. február 15.

Aradi Polgári Takarékpénztár
(a t. Minorita-utak templom-utcai palotájában földszint.)

Felhívás.
A gyalogutak gondozása és azokon a szabad közeked-akadályainak elhárítása iránt 1875. 403-1884. közgyűlési szám alatt hozott és a nagyv. m. k. Belügyminiszterium 61969/884. sz. intézményével jóváhagyott szabályrendelet 4. §-a értelmében a szilárd burkolatú elállított gyalogutakat köb-lesek 2-3 hás vagy telek tulajdonosok tisztán tartani, azokról a havat — különösen az aszfaltburkolatról — széles vasesszközzel, hogy az által az aszfaltot kár ne okoztassék — eltávolítani, s ha sik jéggel borítottak, azokat fűrészporral vagy homokkal behinteni. A nem szilárd burkolatú elállított gyalogutakon 6-sz-gyüttli havat kötelesek a ház vagy telektulajdonosok eltávolítani, 8 §-szerint pedig

Jakások lekarításánál portörölket az utcára kirszni tilos. Tükrök az utcán csak úgy szállíthatók, ha azok úvege le van tartva.
Ezen szabályzat oly felhívással hozatik a városközség tudomására, miszerint a fentebb érintett intézkedést mulasztók a szabályrendelet 9. §-a értelmében mint kihágás elkövetők 2-25. frtg terjedhető pénz büntetés-el behajthatatlanság esetén 12 óráttól 3 napig terjedhető elzárással fogva büntettetni és ezen büntetésen felül az elmulasztott munkákat, azt elmulasztó ház vagy telektulajdonos törhár hatóságilag fog es kö zöltetni.
Aradon, 1889. decz. 5.

Urbanyi,
főkapitány.